

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ:

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
Број: 19-3728/16
Датум: 26.12.2016. год.
БАЊА ЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Наставно-научног вијећа Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци број: 19/3.2897/16 од 12.10.2016. године именована је Комисија за припремање Извјештаја за оцјену подобности теме за израду докторске дисертације под називом "Клима као развојни ресурс Сјеверне Црне Горе" кандидата мр Луке Митровића, у следећем саставу:

1. Др Чедомир Црногорац, редовни професор, Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци, ужа научна област: Физичка географија, члан;
2. Др Владан Дуцић, редовни професор, Географски факултет Универзитета у Београду, ужа научна област: Физичка географија, ментор, члан;
3. Др Горан Трбић, ванредни професор, Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци, ужа научна област: Физичка географија, коментор, члан.

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив у же научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

**1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ
КАНДИДАТА**

а) Кандидат Лука Митровић рођен је 31. октобра 1961. године у Никшићу, где је са одличним успехом завршио основну и средњу школу. На студије историје и географије у Никшићу уписао се 1982/83. године. Студије завршио 1987. са просечном оцјеном 8,62 и оценом на дипломском испиту 10 (десет). Постдипломске студије смера Географија карста уписао на Географском одсеку ПМФ у Београду 1987/88. и одбравио магистарски рад 1993. године, под називом „Граховско поље – крашки рељеф и хидрографија“. Од октобра 1987. године запослен на Одсеку за историју и географију Филозофског факултета у Никшићу у звању асистент-правник, а од маја 1993. године у звању асистент на предметима Физичка географија I (климатологија) и Физичка географија II (геоморфологија, педологија и биогеографија).

Од почетка радне каријере везан за Филозофски факултет у Никшићу, Одсјек за географију (1987) од када ради, најпре као асистент – правник, а потом као асистент. Определио се за област Физичке географије, а изводио је кабинетске и теренске вежбе из области климатологије, геоморфологије, педологије и

биогеографије. Посебно се ангажовао у припреми и извођењу теренских вежби, где је показао високи смисао за едукацију, организацију тимског рада и припрему за самостални истраживачки рад студената. Поред редовног рада са студентима историје и географије из Никшића, руководио је Геоморфолошким школама-Геоеколошким камповима за младе истраживаче –географе из Никшића, Београда, Новог Сада и Бањалуке на Ђеласици, Дурмитору, Ловћену, Комовима, Проклетијама, Сињајевини, Морачким планинама, Хајли и Љубишњи. Пре тога је учествовао је као предавач на геоморфолошким школама за исту популацију студената у Кладову и на Копаонику.

У свом научно-истраживачком опусу определио се за област физичке географије, јер је желео да свој наставно-педагошки рад обогати и задовољавајућим научним резултатима. У највећем обиму се определио за географију краса , спелеологију и климатологију јер је Црна Гора земља краса, богата његовим феноменима и климатским диверзитетом.

Активно се служи енглеским језиком.

б) Објављени научни радови:

1. **Mitrović L.** (1993): Hidrografija Grahovskog polja – коришћење и заштита, Zbornik radova Simpozijuma o заштити карста, Beograd.
2. **Mitrović L.** (1995), Glacijacija Durmitora, Zbornik radova i Savjetovanje mladih geografa Jugoslavije, Petnica.
3. **Mitrović L.** (1996), Savremene hidrološke promjene u Nikšićkom polju, Zbornik radova II Savjetovanje mladih geografa Jugoslavije, Petnica.
4. **Mitrović L.** (1996), Kraška polja u Nikšićkom polju – коришћење и заштита, sa posebnim osvrtom na Gornje poljski vir i Mukavicu, Zbornik radova III Simpozijum o заштити карста, Beograd.
5. **Mitrović L.** (1996), Uslovi za nastanak i razvitak karsta Grahovskog polja, Godišnjak Geografskog društva Crne Gore, Nikšić.
6. **Mitrović L.** (2001), Intermitentna vrela u kršu Crne Gore, Zbornik radova sa naučnog skupa „Prirodni potencijali kopna, kontinentalnih voda i mora Crne Gore i njihova zaštita“ Žabljak.
7. **Mitrović L.** (2003), Sistem institucionalnog organizovanja na pitanjima животне средине u Ekološkoj državi Crnoj Gori, Zbornik radova međunarodnog naučnog Simpozijuma“Planska i normativna zaštita prostora i животне средине“, Kopaonik.
8. **Mitrović L.** (2004), Klimatski ekstremi u poslednjem vijeku u Crnoj Gori, Zbornik radova Simpozijuma geografa Srbije i Crne Gore, Tara.
9. **Mitrović L.** (2006), Crna Gora prva Ekološka država u Evropi-izazovi i mogućnosti.II Međunarodni Simpozijum ekologa Crne Gore, Kotor.
10. **Mitrović L.** (2007), Uticaj saobraćaja na животну срединu u Crnoj Gori, IV međunarodni Simpozijum “Planska i normativna zaštita prostora i животне средине“, Palić.
11. **Mitrović L.** (2007), Geoekološki kampovi u funkciji istraživanja i razvoja planina Crne Gore, Međunarodni Simpozijum “Prirodne i društvene vrijednosti ekosistema Dinarida“, Berane.
12. Burić D., Ivanović R., **Mitrović L.** (2007), Klima Podgorice, Hidrometeorološki zavod . Podgorica.

13. **Mitrović L.**, (2010), Klimatski uslovi kao potencijal za razvoj turizma Durmitorskog područja, Simpozijum Geokološko naslede Crne Gore, Žabljak.
14. **Mitrović L.**, Šoškić D., Medojević D., (2010), Geoekološki kampovi u funkciji istraživanja i razvoja planina Crne Gore, Međunarodni simpozijum "Geoekologija XXI vijek", GEOECO, Nikšić-Žabljak.
15. Mitrović L, Micev B., Stranjančević A, (2011), Identifikacija klimatskih promjena, aspekti uticaja i ranjivosti na prirodni ambijent Crne Gore, Simpozijum Zaštita prirode u XXI vijeku, Žabljak.
16. **Mitrović L.**, (2011), Geomorfološke škole i geoekološki kampovi u funkciji geografskog obrazovanja u Crnoj Gori, Kongres geografa Srbije, Novi Sad.
17. Burić M., Micev B., **Mitrović L.**, (2012), Atlas klime Crne Gore, Crnogorska Akademija Nauka i Umjetnosti, Podgorica.
18. Stranjančević A., **Mitrović L.**, (2013), Natural tourism values of Natinal Parka Skadar Lake-significant resours for development of sports and recreational tourism (Montenegro), International Conference "Contemporary Trends in Tourism and Hospitality, with topic Peace, Culture and Tourism, 2013." Novi Sad.
19. **Mitrović L.**, Vujačić D., Ćulafić G., (2015), Transformacije hidrografskih prilika u Nikšićkom polju, IV Srpski kongres geografa, sa međunarodnim učešćem "Dostignuća, aktuelnosti i izazovi geografske nauke i prakse" povodom 150 godina od rođenja Jvana Cvijića, Beograd.
20. Vujačić D., Barović G., **Mitrović L.**, Ćulafić G., (2015), Hidrološke karakteristike terena donje Zete, IV Srpski kongres geografa, sa međunarodnim učešćem "Dostignuća, aktuelnosti i izazovi geografske nauke i prakse" povodom 150 godina od rođenja Jvana Cvijića, Beograd.
21. Vujačić D., Ćulafić G., **Mitrović L.**, Goljanin J., Barović G., (2016), Termičke karakteristike Skadarskog jezera, Međunarodno znanstveni skup "Čovjek i krš", Blagaj.
22. **Mitrović L.**, Ćulafić G., Vujačić D., (2016), Uzroci i posledice poplava u slivu Skadarskog jezera 2010, Konferencija povodom obilježavanja 20 godina rada PMF u Banjoj Luci, Banja Luka.
23. Ćulafić G., **Mitrović L.**, Ivanov M., Goljanin J., (2016), Uticaj klimatskih promjena u slivu Lima, Konferencija povodom obilježavanja 20 godina rada PMF u Banjoj Luci, Banja Luka.

Енциклопедијске одреднице:

1. Enciklopedija Crne Gore (15 geografskih odrednica), CANU, Podgorica (1999)
2. Enciklopedija Crne Gore (16 geografskih odrednica), DANU, Podgorica (2000)

- a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- б) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

а) Значај истраживања

Проблем и предмет истраживања дефинисани су насловом теме, а односе се на климу и климатске детерминанте и њихов утицај на развој Сјеверне Црне Горе. Кључни предмет и значај истраживања је у издвајању климатских рејона, на бази комплексне климатске анализе, те могућност практичне примене у пројекцијама и плановима уравнотеженог регионалног развоја и поштовању принципа одрживости у свим привредним активностима и искоришћавање многобројних природних ресурса на северу Црне Горе (шумарство, пољопривреда, водопривреда, енергетика, саобраћај, туризам и сл.).

Простор Сјеверне Црне Горе је орографски и морфогенетски највиши, најдинамичнији и најинтересантнији део Динарида. Упркос великој диференцираности терена, представља целину, својеврсно јединство разноликости, које је толико изражено да је готово без премца у читавој југоисточној Европи.

б) Преглед истраживања

Досадашња истраживања геопростора Сјеверне Црне Горе, посвећена су била само анализама компоненти природних садржаја. Међутим, из области климатологије, готово да нема радова који на комплексан начин сагледавају проблем климатских услова развоја овог подручја. Претходни радови и карактерисање климе Сјеверне Црне Горе, задовољавају опште потребе и дају одговор у сагледавању глобалних климатских односа, нарочито у погледу детерминисања климе на генетској основи. Како се на овом простору преплићу утицаји континенталне, жупне, планинске и изменењене медитеранске климе, различита су и климатска обележја, која најчешће носе обележја континенталности климе са веома различитим подтиповима климе. Утицај висине и рашичлањености рељефа на климу је веома директан, посебно на распоред појединих климатских елемената.

Урађене карте климе бивше Југославије (карте изохијета, изотерми, изонефа...) Савезног Хидрометеоролошког завода из Београда (Атлас климе ФНРЈ, Агроклиматски атлас СФРЈ), које се односе на географски простор Црне Горе, дају само основне елементе поменутих односа.

Дакле, досадашњи радови о геопростору Сјеверне Црне Горе имају несумњив значај за познавање општих климатских прилика истраживаног подручја. Комплексном климатском анализом могуће је издвајање климатских рејона и утврђивање њихове улоге, значаја и функције у регионалном и одрживом развоју Сјеверне Црне Горе.

в) Радна хипотеза са циљем истраживања

Основни циљ рада представља изучавање и анализу свих климатских фактора и елемената који детерминишу климатске услове и повољности за развој овог

простора на основу свих расположивих климатских података и информација.

Сјеверна Црна Гора је геолошко-морфолошки, еоклиматски, еколошко-вегетацијски и културно-вегетацијски веома специфична и разноврсна. Ове претпоставке су последица морфолошке диференцираности и хетерогености простора. Посебна специфичност је изражена кроз висинску зоналност рељефа (433 до 2.523 мв), с којом је у вези и висинска климатска и вегетацијска зоналност. Такође, значајна је и хоризонтална зоналност простора, који се налази између 42°31' и 43°32' северне географске ширине и 18°39' и 20°21' источне географске дужине, и који условљава специфичне климатске детерминанте. Полазне хипотезе почивају и на емпиријским сазнањима и делимичним истраживањима дефинисаног подручја.

г) Материјал и метод рада

Пројектована истраживања су теоријске и практичне природе, те захтевају примену одговарајућих општих и посебних метода истраживања. Она подразумевају анализу природних услова, од којих су најважнији: климатски, орографски (надморска висина, експозиција и инклинација), едафски (литосфера и педосфера). Комплексна анализа основних климатских елемената вршиће се на основу података са 6 метеоролошких станица (Никшић, Колашин, Жабљак, Пљевља, Бијело Поље, Беране,) за стандардни климатски период 1961-1990. Специфичан допринос овог истраживања огледа се у детерминисању климатске основе за издвајање климатских регија Сјеверне Црне Горе и њихове функције у евалуацији развоја. Поред општих географских, дијалектических и гносеолошких метода, биће коришћени и аналитички, синтетички, компаративни, статистички, графички, картографски и метод генерализације. У погледу термина истраживања биће коришћено теренско истраживање и кабинетски рад.

д) Научни допринос истраживања

Научни допринос истраживања би се састојао у следећем:

- критичком осврту на досадашња истраживања
- дефинисању климатских рејона релевантних за ово истраживање
- јасном дефинисању климе као ресурса Сјеверне Црне Горе
- процени могућности коришћења климе као ресурса за привредни развој Сјеверне Црне Горе по секторима
- указивању на потребу усклађивања коришћења климатских ресурса са потребама заштите природе и одрживог развоја.

- а) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;
- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

- а) Кандидат mr Лука Митровић је од почетка радне каријере везан за Филозофски факултет у Никшићу, Одсек за географију (1987) од када ради, најпре као асистент – приправник, а потом као асистент. Определио се за област Физичке географије, а изводио је кабинетске и теренске вежбе из области климатологије, геоморфологије, педологије и биogeографије. У свом научно-истраживачком опусу определио се за област физичке географије, јер је желео да свој наставно-педагошки рад обогати и задовољавајућим научним резултатима. Увидом у досадашњи научно-истраживачки рад може се закључити да је задовољава услове да приступи изради дисертације.
- б) Научна оправданост предложених истраживања проистиче из чињенице да подручје Сјеверне Црне Горе није до сада на овај начин комплексно климатолошки истраживано. Очекивани резултати би свакако могли имати практичну примену у евалуацији климатских ресурса Сјеверне Црне Горе у различитим гранама привреде.
- в) Предложене методе истраживања су научно засноване и нису до сада примењиване на овом простору на овај начин и у овој мери.
- д) Имајући све у виду, Комисија закључује да кандидат mr Лука Митровић испуњава све законом и правилницима прописане услове подобности за израду докторске дисертације. Предложен тема није до сада обрађивана. Комисија с тога препоручује Натавно-научном вијећу Природно-математичког факултета у Бањој Луци да прихвати предложену тему КЛИМА КАО РАЗВОЈНИ РЕСУРС СЈЕВЕРНЕ ЦРНЕ ГОРЕ кандидата mr Луке Митровића за израду докторске дисертације.
- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно образложити.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

ПОТПИС ЧЛНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Чедомир Црногорац

2. Др Владан Дуцић

3. Др Горан Трбић

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жeli да потпише извјештај јер сe не слажe сa мишљењем већине члanova комисијe, дужан јe да унесe у извјештаj образложение, односно разлогe због коjих не жeli да потпиše извјештаj.